

У пошани
до піонерів —
лицем
до молоді!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07308
424-0237
424-0807
УНСоюз: 425-8740
Тел. з Нью-Йорку:
BArcly 74126
УНСоюз: BArcly 7-5337

PIK LXXVII. Ч. 5. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК, FRIDAY, JANUARY 9, 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, П'ЯТНИЦЯ, 9-го СІЧНЯ 1970 No. 5. VOL. LXXVII.

КОРОТКІ ВІСТІ

Четвер, 8 січня 1970

В АМЕРИЦІ

ГОЛОВНИЙ ПРОКУРАТОР ЗСА Джон Н. Мітчелл наказав агентам ФБІАй досліджувати справу збирання грошей на вигнання Джозефа А. Яблонського. Яблонський минулого місяця кандидував на становище голови Співки вигнання, яке здобув давніший голова цієї спілки В. А. Войл. Невідомі злочинці вбили Яблонського у вересні перед новим роком, але цей злочин виявився аж 8-го січня, коли син вбитого відвідав батька. Злочинці вбили Яблонського, його дружину й його доньку, не пограбувавши нічого. Здогадуються, що це політичне вбивство, тому прихильники Яблонського протестують за допомогою частинних страйків. Управління Вуглекопів має визначити 100,000 доларів нагороди за поміч у викритті злочинців.

НАВІЩИННИ СУД НАКАЗАВ НЕГАЙНО об'єднати всі школи в 30-ох шкільних округах в Стейті Міссісіпі. В місцевості Вудвілл до публічної школи прибули в першому дні другого пір'яччя 1,391 чорний учень і двоє білих учнів: сестра і брат, батько яких також проти об'єднання шкіл для чорних і білих учнів, але не має грошей на оплату за навчання в приватній школі, тому після своїх дітей до публічної школи. Батьки білих дітей організували для них приватні школи. Ці двоє білих дітей у віці 11-ох і 9-ох років, вперше в житті були в школі з чорними дітьми, і спочатку були настрашені, але пізніше заспокоїлися, коли їм нічого не сталося.

В 1969 Р. ВТРАЧЕНО ВНАСЛІДОК СТРАЙКІВ 0.23 відсотка робочого часу, як повідомляє Департамент Праці. В 1968-му році внаслідок страйків втрачено було 0.28 відсотка всього робочого часу, а в 1967 році — 0.25. В минулому році було страйків, як в 1968 році, але внаслідок страйків були в тих бізнесах, які заважають невелике число робітників. В 1969 році страйкували загальні 2,500,000 робітників, а в 1968 р. — 2,600,000. Число втрачених днів праці в 1969 році становило 45 мільйонів, а в 1968 році — 49 мільйонів.

ДОСЛІДЖЕННЯ ГРУНТУ, ПРИВЕЗЕНОГО З МІСЦІ, являється встановити вік цього сателіта Землі, але не для пошуку, як вивик Місяця. Якщо Місяць відірвався від Землі, то це мусило статися під час того, як формувалася Земля, або зараз після того. Так твердять численні вчені, які в різних країнах досліджували ті мінерали, що їх привезли з Місяця астронавти "Аполло 11". Ці науковці заявляють, що привезені частинки ґрунту з Місяця не дають пояснення таємниці, як з'явився в космосі Місяць. Але сподіваючись знайти 3.65 бильона років тому. Тимчасові аналізи ґрунту з того району, де була орбіта астронавти "Аполло 12", вказують на те, що ця частинка Місяця має 2.6 бильона років.

В 1969 РОЦІ ПРОДАНО В ЦІН КРАЇНІ 8,460,000 авт американської продукції, а в 1968 р. — 8,625,000. Число проданих імпортованих авт в 1969 році становило 1,060,000, а в 1968 році — 986,000. В останній декаді грудня Корпорація Дженерал Моторс продала 102,820 авт, на 9 відсотків менше, як в тому самому часі 1968-го року — 113,183. В цілому грудні 1969 р. число проданих авт Корпорації Дженерал Моторс становило 310,346, в 1968 р. — 400,650: Форд — 175,924 (176,005) і Крайслер — 98,494 (119,449) в Америкен Моторс — 26,932 (18,567).

У СВІТІ

В СРСР ВИДАНО наново "перевірену", себто пофальшовану й пристрижену до потреб теперішньої політики — історію компартії. Попереднє видання, що його одержано 26 серпня 1969 р., забрано геть з обігу й знищено. Це нове видання одержано 26 листопада 1969. Згадують, що в ньому атака проти Комуністичного Китаю й викликано все негативне, що сказано було про поведінку Сталіна після закінчення другої світової війни.

ДО МОСКВИ ПРИБЛИЗУ в 5-тиденні відвідини сенатор Юджин МакКарті, один із лідерів ліберального крила Демократичної партії, прихильник миру за всяку ціну у В'єтнамі. Він сподівається, що совєтський прем'єр Алексєй Косігін прийме його. МакКарті сприяв поновленню американсько-совєтських торговельних взаємин. Він є членом Сенатської Комісії для зовнішньої торгівлі.

ПІВНІЧНИЙ В'ЄТНАМ ПЕРЕПАЧКУВАВ до Південного В'єтнаму в 1969 році кругло 100,000 воїнів своєї регулярної армії. Він вислав тули місяця приблизно по 30,000 воїнів, себто денно по 1,000. Американські чинники обраховують стан північно-в'єтнамської інфільтрації на базі зв'язань дезертирів і полонених, власної розвідки та ледь-ледьких спостережень. Тепер знаходиться у Південному В'єтнамі коло 230,000 до 250,000 ворожих воїнів, проти яких стоїть 474,000 на американська Армія плюс 68,000 інших альянських військ, плюс кругло один мільйон південно-в'єтнамських воїнів. У 1969 році 47,023 північно-в'єтнамських воїнів і членів воюючого В'єтконгу загинули до південно-в'єтнамських властей, використавши так звану "програму одвертих рамен".

ЧЕШСЬКО-СЛОВАЦЬКІ ВЛАСТІ ЗАБОРОНИЛИ видатному письменникові й драматургові Павлові Когутові виїхати до Швайцарії, до Люцерну, куди запрошено його з доповідями. В жовтні минулого року викинули його з компартії. "Правда" в Братиславі кількакратно денунціувала того письменника за його сприяння демократизації режиму за правління Александра Дубчека. Теперішній чеський міністр культури є Мілослав Брузек, завзятий сталініст.

АВСТРИЙСЬКИЙ КАРДИНАЛ ФРАНЦ КЕНІГ ВИСЛОВИВ перед журналістами в Римі переконання, що мадарський кардинал Йосиф Міндсенті, який від здавлення мадарської революції в 1956 році живе в будинку американської амбасаді у Будапешті, перебуватиме там аж до своєї смерті. Міндсенті принципово не хоче прийняти передування, що їх ставлять мадарські комуністи у зв'язку з пільгом його переїзду до Риму: щоб він, Міндсенті, зобов'язався, що не буде нічого писати ані говорити про Мадярщину й свої переживання та що він погоджується більше не вертатися до Мадярщини. Міндсенті каже, що він не має чого просити ласки в комуністів, коли він нічим не провинився, а тільки вони ставлять до нього, як до злочинця. Кард. Кеніг їздив з Відня на побачення з кард. Міндсенті трикратно з доручення від Папи Павла VI.

Америка знайомиться з українськими різдвяними традиціями

Українська різдвяна виставка в публічній бібліотеці в Росліндейл біля Бостону. Виставку влаштувала пані Софія Віктор, голова Відділу Союзу Українок в Бостоні, при активній співпраці і допомозі бібліотекаря цієї бібліотеки, пані Мілдред Кауман. Виставка триватиме до 14-го січня, себто Нового Року за старим календарем.

Під час цьогорічних Різдвяних свят як за новим, так і за старим календарем, багато американських установ й інституцій виявили збільшене зацікавлення українськими традиціями і звичаями. Описи цих традицій і звичаїв з'явилися в багатьох американських газетах.

Прем'єр Манітоби українською мовою започаткував сторіччя провінції

Вінніпег. — Цього року припадає 100-річчя провінції Манітоби і прем'єр цієї провінції, Едвард Шраєр, з початком цього року звернувся до населення провінції з відповідним закликом, започаткувати святкування ювілейного року. Частину своєї промови Шраєр вголосив українською мовою, як

Ніксон зобов'язується збалансувати бюджет на 1971-ий рік

Сан Клементе, Каліф. — З Білого Дому запевнили, що президент Ніксон зобов'язується збалансувати бюджет, який зачнеться 1-го липня 1970-го року. Ця заява Білого Дому дещо здивувала журналістів, які спекулюють, що важко буде мати надалі в бюджеті на новий фінансовий рік, бо вже з'явилися вистіски, що цей бюджет має становити коло \$207 бильйонів, а прибутки з податків обраховують тільки

Загрожує страйк Співки Шоферів

Вашингтон. — Тут почалися переговори в справі продовження контракту Співки Шоферів із власниками різних працевдаців. Хоч контракт кінчатся аж 31-го березня, то вже тепер побоюються, що важко буде прийти до порозуміння, бо шофери домагаються збільшити заробітку платно на 75 відсотків, що вважається неможливим для працевда-

Слідство в справі втонення Мері Копечне відбувається за закритими дверми

Едгартаві, Масс. — В перших трьох днях, від 5 до 7-го січня, переслухано 18 свідків, яких випитували про втонення 28-річної секретарки Мері Джо Копечне, яка втонула в авті, яким керував сенатор демократ із Массачусетс Едвард М. Кеннеді 18-го липня 1969 р. Слідство ведеться за закритими дверми, і тому преса не може нічого про нього подати. Слідство мало закінчитися в четвер 8-го січня, суд має пізніше подати

Церкви на Різдво в Україні були повні вірних

Київ. — Православні церкви в Україні, як і на всьому просторі СРСР, були відкриті на Різдво і повні вірних. Проте совєтська преса й радіо промовчали Різдво, наче його не було. У Москві 92-літній патріарх Алексєй був прийнятий на Богослуж-

Егню переговорював у Малайзії про ролі ЗСА у Південній Азії

Кауля Ломпур, Малайзія. — Віце-президент Спіро Егню прибув в минулу середу 7 січня 1970 р. до столиці Малайзії Кауля Ломпур, де на летовищі прийняв його прем'єр князь Абдул Рахман. Його заступник Абдул Разак, американський посол Джейк Лідмен, члени американської колонії і гурт закордонних дипломатів. Віце-президент перевів з прем'єром Абдул Рахманом довгу нараду, пов'язану з острахом Малайзії за свою безпеку в обличчі імперіалізму Комуністичного Китаю: у наступному році Британія відкине свої воєнні кораблі з Сінгапуру і Малайзії, як і інші тихо-океанські вільні країни, лякаються, що "пустку", яка тоді настане, використає Комуністичний Китай для своєї агресії. Віце-президент оглядав в Малайзії плянтацію

Совети збільшили своє офензивне зброєння, зростає загроза ЗСА

Вашингтон. — Совєтський Союз приспівав продукцію й розташування своїх гігантських міжконтинентальних ракет СС-9 внаслідок поставлення загрози, що вони могли б навіть швидше, ані ж раніше вихривали американські фахівці, знищити несподіваним ударом 95% існуючих в Америці міжконтинентальних ракет "Мінутен". Виявив це секретар оборони Мелвін Лерд на спеціально скликаній пресовій конференції у Пентагоні, при чому він ствердив, що його першія оцінка совєтської офензивної міжконтинентальної ракетної зброї була "загатою консервативною". Тому він заповів, що Америка буде примушена приспівати й посилити дослідні над удосконаленнями ракетами "Поларіс-Позейдон", якими вивіювані американські підводні човни, збільшити флоту атомових підводних човнів та збільшити число далекосяжних

Поглиблюється конфлікт між Голландською Католицькою Церквою і Ватиканом

Гаага. — У містечку Норміквергт відбулася 4-денна сесія Асамблеї Голландської Церковної Ради, яка репрезентує спискованих, нижче духовників і світських мирян. Головними проблемами цієї сесії була справа celibату й права жінок до активної участі у виконанні душпастирських обов'язків. Внесення на скасування celibату, як примусу для голландських католицьких духовників, перейшов 93-ма голосами проти 2-ох при 11-ох, що стрималися, при чому всі вісім прийняли на тому засіданні голландських спискованих — стрималися від голосування. Внесення, що дозволяється духовникам вчинятися без покінення духовного стану — перейшло 86 голосами проти 3-ох при 16-ох, що стрималися. Резолюція за скасування заборони жінок вступати до духовного стану й виконувати душпастирські функції, перейшла 72 голосами проти 8-ох, при 24-ох, що стрималися. Палеский муніцип в Голландії, мові-

ЗУАДК і УНС АКТИВНО ВКЛЮЧИЛИСЯ В АКЦІЮ ДОПОМОГИ ПОТЕРПІЛИМ ВІД ЗЕМЛЕТРУСУ УКРАЇНЦЯМ В ЮГОСЛАВІЇ

УНС ПЕРЕСЛАВ \$1,000 ТА ЗАПОВІВ ДАЛЬШУ ДОПОМОГУ; ЗУАДК ПОДБАВ ПРО ВИСІЛКУ НАКРИВАЛ, ДЕЛЕГУВАВ ДО ЮГОСЛАВІЇ СВОГО ЕВРОПЕЙСЬКОГО ДИРЕКТОРА, ЩОБ ПОЗНАЙОМТИСЯ З ПОТРЕБАМИ НА МІСЦІ

Як уже відомо з преси, деякі місцевості в Югославії, зокрема заселену українцями Бана Луку, навісти в днях 26 і 27-го жовтня 1969-го року страхотливий землетрус, що завдав величезних шкід та залишив без даху над головою тисячі людей. Під руїнами людських приміщень пропало і все, що вони мали, рятуючи тільки життя. Місцеві власті та міжнародні харитативні установи могли забезпечити потерпілим тільки найкращіше, приміщуючи їх у військових шатрах та подбавши, щоб не кикулась пошесть. Проте, люди, втративши свої приміщення, далі залишались без одягів та навіть найкращіших засобів відбудувати свої оселі. Українці у вільних країнах, зокрема в ЗСА і Канаді, на заклик від знайомих та, зокрема, на заклик Архископа Кир Гаврила Букатко, й опісля СКВУ, виявили багато доброї волі та бажанні допомогти своїм потерпілим братам і сестрам. Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК) і Український Народний Союз порозумілись, щоб активно включитись у цю допомогову акцію потерпілим від землетрусу українцям в Югославії та весті її на найширше. В тій цілі Екзекутивний Комітет УНС, в порозумінні з президентом ЗУАДК д-ром Володимиром Галаном, зв'язався телефонічно з ВПресс. Букатком в Београді. З одержаних від Владки інформації виходить, що від землетрусу потерпіло яких 8,000 людей, з того що найменше 5,000 українців. Понад 200 українських родин в Бана Луці й околиці залишилися не тільки без даху над головою, але й без

Помер поет Олекса Стефанович

Бюфало, Н. Й. — В неділю 4 січня у старечому захисті в Олден біля Бюфало помер на 70-му році життя видатний український емігрантський поет Олекса Стефанович. Покійний, народжений на Волині і вчився в містах Острозі та Житомирі. Після визвольних змагань в 1922 році емігрував до Чехословаччини і університетські студії відбув у Карловому та в Українському Вільному Університеті в Празі. Після другої світової війни, в 1945 році виїхав в Західну Німеччину і звідти у 1949 року до ЗСА, де й жив з того часу аж до смерті у Бюфало. Як поет, належав до т. зв. Празької школи, разом з Юрієм Дарганом, Євгеном

Українці взяли участь в американських наукових з'їздах

Денвер, Колорадо. (ОУП-С). — Тут відбулися в днях 26-30 грудня річні з'їзди американських і канадських мово-й літературознавців, астронавтів у Асоціації Мовних Мов (МТА), Американському Діалектологічному Т-ві (АДС). Назвоначав Об'єднання (АНС) та ін. На близько сім тисяч учасників було сім українців - членів згаданих груп: проф. Б. Чоник із університету в Салт Лейк Сіті, Юта, В. Довгий із Рочестерського університету, Нью Йорк, та Вол. Жила з Любонського університету, Техас, а з Канади: проф. Яр Славутич з Едмонтону, М. Медвідський з Оттави та професори Яр. Розумний і Яр. Рудницький з Вінніпегу. Цей останній прочитав на сесії АНС (30. 12) доповідь неперсуктного д-ра Білаша з Вінніпегу на тему українських хресних іхен. З нагоди з'їзду відбулися заходами денверської групи УВАН від вистави — книжки і кераміки місцевого СУА й доповіді проф. Яр. Рудницького (27. 12), авторського вечір Яра Славутича з виступом проф. Вол. Жили (28. 12), показ малюнка родини Мошнінських, відділи українського музею в Олексієвці, товариства зустрічі і прийняття для гостей у місцевій домівці Пласту й інші.

СВОБОДА SVOBODA
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1109 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year \$18.00; six months \$9.50; three months \$5.00.
For UNA members monthly \$5.00.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Брат братові

За два місяці перед цюгоричним святом Різдва Христового оталася подія, яка дає нам додаткову нагоду вижити ті найбільші нещастя, що їх приніс нам на землю воячий Вифлємі Бог Предвчний: любов до ближнього і милосердя.

Саме в той час, як ми в доброті і достатках відзначали цюгоричне Різдво, в далекій Югославії п'ять тисяч наших братів і сестер, яким і так не перевелилося, внаслідок страшного землетрусу втратили й ту мізерну, яку мали.

На іншому місці в цьому числі повторено давніші і подано нові інформації про це велике нещастя, що навістило наших братів у Югославії, подано заклик їхнього владки, заклик нашої світової репрезентації СКВУ та вістки про жити вже Злученим Українським Американським Допомоговим Комітетом і Українським Народним Союзом практичні заходи, щоб допомогти потерпілим.

Та це тільки початок. Потерпілі потребують тепер дослівно всього: одягу, харчів, знаряддя, щоб могли працювати на хліб насущний, вони втратили свої знищені землеробські хати і оселі, храми Божі і школи.

Вважається, що в Америці і Канаді є понад два мільйони українців. В нашій історії записані золотими літерами численні допомогові акції: однісицанам, інвалідам, Рідній Школі, поведіям, аж до такої неперевірної своїми розмірами акції, яку поведи українці ЗСА і Канади для рятунку й допомоги жертвам другої світової війни — розпорощенню по всіх бездоріжжях світу скитальцям.

Сьогодні багато з тих скитальців, які самі в біді навчилися, що не мають права навіть з'їсти шматок хліба без того, щоб не поділитися ним з тим, хто його не має, належать уже до нашої світової і заможної громади в Америці і Канаді. Сьогодні ми всі разом, давні поселенці, народжені в Новому Світі та колишні скитальці, могли б в найкоротшому часі своїми щедрими пожертвами знову поставити на ноги потерпілих від землетрусу наших братів і сестер в Югославії і цим новим виявом братньої любові та співчуття ще раз засвідчити, що нас, як варіє, не ділять ні океани, ні гори, ні державні кордони, що ми справді всі за одного і одні за всіх. Пам'ятаймо, що найбільше радості і задоволення має не той, хто потребує допомоги, а той, хто може допомогти!

Місія Спіра Егно

Подорож віце-президента Спіра Егно по 11-ох азіатських і тихоокеанських країнах названо в американській пресі, як місію із ціллю „продати” цим країнам доктрину президента Ніксона про нову американську закордонну політику. Правда, Егно заявив державним керівникам в Таї, що політика ЗСА супроти азіатської Півдня не буде зміненна. А втім, вона й не буде тою самою, що була.

Доктрина Ніксона, сформульована ним під час його подорожі по Далекому Сході в липні-серпні минулого року, ілюстрована практично відвідуваннями американських військ із В'єтнаму, породила запеклість серед усіх азіатських і тихоокеанських країн, загрожує комунікаційним і подієним советським імперіалізом. Після відвідування британської воєнної флотії з Адену й послаблення її в Сінгапурі створилася „пустка”, яку єдино могли вповнити З'єднані Штати. Коли ж Ніксон проголосив, що в майбутньому кожна чужа країна мусить в першу чергу сама себе боронити й оборонити проти чужої агресії, а Америка не висилатиме своїх фронтоних військ на загрожені заморські позиції, то зродився острах, чи й Америка не залишить всього велетенського тихоокеанського обшпру напризволяще, прийнявши вже раніше простовану деяким стратегією „американської фортеці” — („Форт-ресс Америка”) — оборону узбереж обох океанів.

Очевидно, цей острах безпідставний, бо саме Річард Ніксон таврував „новітні ізоляціонізм”, і в американській закордонній політиці нема місця на ізоляціонізм. Доктрина Ніксона не є тототизм з „відходом” Америки з Тихого океану, в ній натиск на всі вільні тихоокеанські — і так само атлантичні — держави, щоб вони в більшій мірі дбали за свою збройну силу і в меншій мірі поклалися на поміч зброї Америки. Егно має власне за місію прагнати лідерам відвідуваних ним держав, що Америка не хоче і не може дозволити собі на локусу виконувати роллю „міжнародного жандарма”. Вона хоче й буде допомагати зброєю, виразом, інструментами, грошми і вона даватиме своє „атомово парасольо” забезпечити тим державам проти шантажування їх китайською атомовою зброєю. Зрештою, кожний мусить сам боронити свою свободу.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЦЕНТР У НАСТУПІ

1969 рік стояв під знаком відродження й переходу до наступу тієї середньої американської верстви, що своїм світоглядом належить до соціально-політичного центру. За його персоналізацію можна вважати Річарда Ніксона. Наступ цього американського центру звертається однаково проти лібералів, що симпатизують білим та чорним радикалам і антивоєнним демонстрантам, як і безпосередньо проти білих та чорних екстремистичних організацій і груп, що одверто пропують революцію в Америці проти існуючого державного ладу, його репрезентантів та оборонців. Американський історик Деніел Бурстін у своїй книжці „Занепад р а д і к а л і з м у” сформулював тезу, що „непогодженість — основа демократії, але розбрат — пістряк на її тілі”. Цій проблемі і цим актуальним суспільним течіям в Америці тижневику „Тайм” з 5 очня ц. р. присвятив 8-сторонню статтю під промовистим заголовком „Чоловік і жінка року — пересічні американці”. Пересічні американці — це та „мозчана більшість”, до якої апелював президент Ніксон, це — „забуті люди”, про яких він говорив у своїй передвиборчій кампанії, це — члени обох партій і безпартійні, люди різних станів і верств, ба навіть обох рас, які обурюються, що їхній батьківщині в Америці, наймогутнішій у світі країні, загрожує розклад і знищення з рук власних таких земліків.

У цій статті „Тайму” декілька конкретних прикладів, що характеризують занепад впливів ліберальних інтелектуалів та політиків і безвиглядність білих радикалів і чорних екстремістів. Вспереч виданій Найвищим Судом заборони молитись у публічних школах, — у школі в Нетонг, Нью Джерсі, протягом цілого року розпочинали в усіх класах науку відчитуванням тексту молитви — з контресоного „рекору”. У стейтсових легіслатурах зголошено круто 100 законопроектів про гострі заходи проти заворушень в університетах. У Західній Вірджинії схвалено закон, який виправдує поліціянтів за убивство в поборованні вуличних заколотів. У Мінеаполісі обрано на посади інспектора поліції. На автомобілях щораз частіше видно американські зоряні прапори. У відповідь на гасло протисоциальних демонстрацій „Кохайтеся, а не воюйте!” — появились гасла „Шануй Америку” або „Моїм героєм є Спіро” („Май гіро є Спіро”). Власне віце-президент Спіро Егно своїми гострими виступами проти „безстидних євробі” та тенденційної політики ліберальних прес, радіо й телевізії знайшов голосний прихильний відгук в усіх отих ідеологічних центрових групах американського суспільства. Консервативний губернатор Каліфорнії Роналд Ріген набув такої популярності в цьому великому штеті, що немає рівно-

радного йому суперника. Президент стейтсового коледжу в Сан Франсіско, С. І. Гайкава, який рішучим заходами приборкав заколотників у тій великій школі, здобув собі загальне призначення. Двократне здобуття Місії американськими астронавтами, що виявили не тільки особисту відвагу та високе технічне знання, але й високу християнську мораль і побожність — надзвичайно скріпили патріотичну американську „середину”.

До цієї „середини” належать передусім фабричні й фермерські робітники — разом яких 40 мільйонів душ. Більшість з-посеред 20-ти мільйонів старших віком американських р о м а д я н. Більшість з-посеред 36-ох мільйонів бюрових службовиків, більшість з-посеред 18-ох мільйонів етнічних груп та їх нащадків у першій і другій генераціях. Таким чином с їх понад сто мільйонів громадян. Це ті, які здобилися живуть на устійних платнях і заробітках, несуть найбільші податкові тягари, але дотепер найменший голос у справах державної внутрішньої і закордонної політики та у впливах на громадську думку. Однак, до них належать ідеологічно й деякі багатії, як ось тексаский бійлер Росс Перот, який півтора-мільйонним коштом зорганізував місію рідзвяних дарунків американським полоненим у В'єтнамі. Це не пустий жест, а знаменний доказ глибокої течії, коли головний командувач американських військ у В'єтнамі генерал Крейтон Абраме дістав на Різдво понад 10.000 рідзвяних карток з Америки, здобилих від осіб із тієї власне середньої верстви. Це — добрий, спасений прояв. Він протиставляється розпачі, в який можна було апасті, дивлячись на палення американського прапора в ньюоркському „Централ-парку”, на палення рекрутських карток, на розбещеніх, патлатих юнаків і дівчат, звеличчівників нігілізму й анархізму. Потверджується Божий і неписаний людський закон, згідно з яким: добро мусить перемогти зло.

(Ік)

РІЗДВЯНА ЕЛЕГІЯ

В'є за віником коптом кіп. Туман. Гойдається і лине в ніч Різдвяну. Мороз синіє... і святяє пеня Гудуть освіжнені собори бані.

Гуде Різдво: лунають колядки. В гудінні сяє вулик небухову. Тобі привітний рух дівочої руки. А колим піїт свічку, зимну воду.

Ти як воцина — догоріш, спливеши; Лийнись спокій і холодний розум. І будеш ти один собі без меж Вести рахунок сльотам і морозам.

І вийдеш ти під ялиновий снів, Ще раз поглянеш на зимові зорі: Незмінене сяйво зоряних очнів, Незмінене сяйво і свічок в соборі.

МАРКО АНТЮХ

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ У СІМДЕСЯТИХ РОКАХ

Дійшов до свого заходу рік Божий 1969-й і ми вступили в Новий, невідомий рік Сімдесятих. З ним розпочалося нове десятиріччя життя й праці Українського Народного Союзу, а далі простелиться шлях криз четверте 25-річчя до столітнього ювілею.

Яка доля записана на зорях для батька української організації громади в Америці цьому далішому шляху? До одних і других він, пліонер, звик змалку і в довгих періодах долі та в коротких недовлі амі, як ніхто інший, не випускає власної долі зі своїх власних рук. Не пурхав зривів, він шов у майбутнє твердо й за планом і чого не досягнув в одному році чи десятиріччю, те ставало його уділом у наступному. Бо завчасу обдуманий план і послідовне виконання його це здобуло і с та доля, яку шукають на зорянім небі...

Міра (й вимоги) великості

Плануючи та передбачаючи союзовий шлях у сімдесятих роках, зразу треба твердити, що наріжним каменем Українського Народного Союзу була і повинна залишитися його широка, національна основа і не менш широка служба своїй громаді. В міру збільшення союзової громади та росту майна Союзу, треба збільшувати та поширювати дотеперішню всенародну службу, щоб забезпечувати щораз нові потреби нашої національної громади.

Коліс, коли УНСОЮЗ був єдиною загальноукраїнською організацією установою, він, силою своєї включеності, був лідером нашої громади. В багатьох випадках він уважався за сурогат української держави або бодя за амбасадора України на американській землі. Коли з часом з-під теплих крил Батька Союзу вихидили в життя щораз нові гурти й установи, тоді збільшена Громадська служба, якої ніяка інша установа не могла дати, зберігала за УНСОЮЗОМ його передову роллю в натурі нашої національної громади.

Цей стан існує досі і в ще сильнішій мірі збережеться у сімдесятих роках. Число громадських установ безмірно збільшилося, і то установ надрядного порядку. З ними зросли завдання та вимоги внутрі і назовні громади. Чимраз більшим голосом кличуть наші культурні не-заспокоєні потреби до громадства та його установ про їх заспокоєння, щоб на високий щабель вище піднести нашу громаду культурно, економічно й політично. Пам'ятаймо, що в ч е н о в і столиці цього великого краю і градозна будова тривало наукового і навчального українського центру в славному Гарварді — це тільки дороговказ на порозі сімдесятих років. Вони говорять, що живемо у великий час, коли нове покоління не заспокоїться чимдуже. Або воно

Поміж громадським і професійним, традиційним і новим

Віддавши цілий громаді, що й належить, звернімо до вузької громади — союзової громади. Передусім до її кількості, а потім до її господарського усвідомлення й до щораз кращої служби до неї на господарському долі.

І знову треба твердити, що не відірваючись найширшої громадської основи: оперття на громадян і їх громадську, непрофесійну й в засаді невіддільну службу, треба в нашій сімдесятих роки звернути баччу увагу на досконалості нашої організаційної праці, яка мусить

ЛІСТ 3 УКРАЇНИ

У біографії скульптора Михайла Черешньовського немає тепер жадних „ювілейних дат, щоб із якоїсь особливої нагоди писати про мистця і його творчість. Нині останні дні грудня 1969 року, а він народився на страді Лемківщині у березні 1913 р., закінчив відділ скульптури Інституту у Штук Плястичних у Кракові якраз напередодні другої світової війни на Сході Європи; в кінці 1947 р. прибув на Захід у рейдуючій а наказу Головного Командування групи військ і старшин УПА; у 1951 р. переселився до Америки.

Дивна практика розповсюдилася у нас, серед вільних людей України: писати про мистця лише з нагоди ювілею, або ще гірше — після смерті. Людям потрібна увага не лише після смерті й не лише в дні „ювілеїв”.

А все таки був привід до написання цієї статті. Найбільшій той, що тільки завдяки нашому нащадку й малодушності про скульптора Михайла Черешньовського не пише світова мистецтвознавча критика, як про українського Мештровича. Коли та ж світова преса дуже високо оцінювала видатного скульптора українського роду сл. п. Олександра Архипенка, то праці М. Черешньовського дають ще більше підстав говорити про нього, як про великого скульптора і то не українського роду, а українського скульптора. Читай бачити тут дві світліни з його скульптур (світлень п. Старостяк): „Мадона” і „Втеча до Єгипту”. Скільки подібної краси і глибини філософської думки творив доводилось нам бачити за останні десятиліття на виставках скульпторів світової слави?

Другим приводом до святимраз більше спирається також на професійні сили та наукові методи.

Три відділи необхідні для дальшого росту УНСОЮЗУ, як громадської, а водночас господарської, забезпеченої установи. Організаційний, інформаційний та вишкільний відділи — це той структурний мінімум, без якого в сімдесятих роках ледве чи вдержиться будь-яка велика установа союзового характеру.

У відділі організаційним і треба знайти рівновагу поміж громадським і професійним чинниками. Без громадського чинника УНСОЮЗ скоро втратить свою народну природу а з часом і — службу... По відділах, по громадах і округах громадський чинник мусить зберегти свою традиційну силу, і зробив би велику шкоду нашій громадській установі той, хто цей чинник анілізував би з легкого руки.

Але водночас не обійтись нам вже ані одного року, не те тестирити, без кааліфікованих професіоналів-забезпечників, і то по змозі високошкільного рівня. Служба на полі забезпечення з кожним роком стає складнішою і без спеціального вишколу нам не вдержати кроку великим комерційним компаніям, годі як слід обслуговувати забезпеченні потреби членів УНСОЮЗУ. Перші кроки на цьому полі зроблені. Загачені деяким досвідом, ми зможемо і повинні укласти план гармонійного постання цих двох чинників і запрягти їх до спільного союзового воза для швидкої їзди та певного освітлення мети. При більшій напрузі напевно вдасться перемогти типово селянський комплекс нашої нєхті до са- (Закінчення на стор. 7-й)

У роботі мистця в Нью-Йорку близько 600 долів для витинання на дереві, камені, навіть металі. Але одне доліте для М. Черешньовського найдорожче-найцінніше: зроблене ще в роках світової війни із спілки з полеманою парасольки. Ним мистець вирізьбив з недовгого облопка дерева портрет свого брата, підпільника революційної ОУН, якого розстріляли німецькі фашисти на початку 1944 р. Завдяки цьому скульптурному портрету мистець залишився живим; роками лежала та скульптура, закопана в землі, але доля людей, як і доля особливих творів мистецтва ніби визначена наперед: з Польщі, до складу якої й далі входить скринька (Закінчення на стор. 4-й)

Жити зразком для інших секторів життя нашої спільної ділячі для всіх нас, членів Секретаріату.

На закінчення я від імені уступаючих членів Президії Секретаріату хочу подякувати Контрольній Комісії СКВУ, яка через свого відоручника в особі д-ра М. Марунчака була в постійному контакті з нами і все та завдяки не лише контролювала, але й допомагала в нашій праці.

Торонто, 26 грудня 1969 р. (Кінець)

Микола Пляшок
ПРАЦЯ СЕКРЕТАРІАТУ СКВУ В 1969 РОЦІ
(Звіт генерального секретаря на пленарній сесії в Торонті 28 грудня 1969)

(5)

Не подаю окремого перегляду праці поодиноких членів Секретаріату СКВУ, які діяли в різних країнах поза окідком Президії. Вони або надіслали письмові звіти, або є призначені і зможуть скласти окремі звіти.

На закінчення хотів би прохати пленарну сесію Секретаріату СКВУ розглянути всі мої рекомендації, які я зробив, обговорюючи названі вітри справи, і вирішити їх для того, щоб усправити дальшу діяльність Президії Секретаріату СКВУ.

Роблю це в переконанні, що наші двоїтні досвід треба як слід вивчити і зробити з нього належні висновки.

Понад усі справи, які вимагають вирішення, є одна, яка по-моєму є найважливі-

читити, що ми розуміємо під засадою узгіднення, до яких справ ця засада відноситься.

Якщо цього не станеться, то ми прямо спаралізуємо всяку діяльність Секретаріату. Очевидно, що яам слід мати збереженою засаду узгіднення в засадничих справах. Але коли, наприклад, схвалено основний бюджет для діяльності Президії Секретаріату, то не вважаю, що ми через брак доцільності, щоб ми через брак доцільності в одній чи двох позиціях видатків стали на становищі, що немає схваленого бюджету.

Не вважаю за можливе вимагати однозгідності в такій справі, як, наприклад, друкування тої чи іншої статті чи матеріалу. Ясно, що офіційні документи, декларації треба узгіднювати, але не можна стосувати цього до друку, який ніхто при найкращій волі не може до слівно виконати. Тому, обидва для справа не буде у нас вирішена, тоді з певністю можна сказати, що Секретаріат СКВУ мусить перенітисся в перманентно несамоблю щось вроді ОН, і на цій сесії мусимо у-

цій пленарній Сесії узгідняти інтерпретацію поняття „узгіднення”, щоб була ясно всім нам, де і як її стосувати. Також техніка зв'язку, відповідей на листи Президії мусить бути своєчасними, бо інакше не буде можливо Президії вчас виконати якова-небудь наміченого плану.

Тяглість праці Секретаріату вимагає, щоб ми зберігали дотеперішні осяги з праці і доповнювали їх новими, а не що два роки починали наново. Іншими словами, ми не маємо, що на терені ЗСА в наступних двох роках ми повинні не новою чергою починати організувати те, що було зорганізоване за останні два роки в Канаді. По-моєму то, що вже тут осягнено, слід продовжувати і далі на цьому терені. За чергові два роки слід розбудувати нові ділянки праці Секретаріату СКВУ. Тоді, коли Канада має може більш пригоди обставини для належного ставлення ряду внутрішніх справ життя українського спільноту в вільно світі, терен ЗСА багато краще надається для ширшої розбудови різних аспек-

тів міжнародної, політичної та пропагандино-інформаційної діяльності, зокрема маючи на увазі терен ОН. Якщо б ми договорились до такого поділу праці, то вже й тепер черга думати про наважачення для європейського осередку. Чи не було б можливим на базі українського наукового осередку в Мюнхені думати про поширення його на студійний центр проблем українського народу на Батьківщині, українських спільнот у т. зв. сателітичних чи соціалістичних країнах і, врешті, наукової студії нашої діаспори у вільному світі.

Таким чином ми могли б зберегти постійним наш організаційний осередок СКВУ у формі постійного бю-ро СКВУ в Канаді, розбудувати осередок політичної дії СКВУ в ЗСА та студійної дії СКВУ в Європі. Ясно, що кожний з тих осередків все і завжди діятиме під наглядом урядуючої Президії Секретаріату, яка ротаційним способом з м іноватиметься щодва роки, але ця зміна не порушить основного поділу праці між тими осередками,

не заторкне тягlosti праці Секретаріату СКВУ.

Всі члени Президії Секретаріату СКВУ, яка працювала в останніх двох роках, переконані, що ідея СКВУ має своє глибоке закорінення в багатьох і потребах нашої спільноти, розділеною по всіх континентах. Ми свідомо того, що ідея знаходить незважаючи на різні труднощі, практичні шляхи вияву і що вона розвиватиметься й надалі.

Ми дякуємо всім членам Секретаріату СКВУ за їхню співпрацю в останніх двох роках, дякуємо за підтримку, яку ми одержали від крайових громадських центрів, а зокрема дякуємо за тісну співпрацю, яку мали з представниками наших Церков. Це на ділі показало, що наша Церква і громада творять одну нерозривну цілість, ми переконані, що співпраця останніх двох років продовжуватиметься й на майбутнє.

Участ в праці Секретаріату Владик - Митрополитів Максима Германюка та Метислава Скрипника і па-стора І. Яцентія може слу-

КИЇВСЬКИЙ РОСІЙСЬКИЙ ТЕАТР ІМ. Л. УКРАЇНСЬКИЙ „СУДИТЬ” АМЕРИКУ

У кінці грудня м. р. в Київському російському драматичному театрі, названому ім'ямом намісника Ілємен великої української протки Лесі Українки, відбулася прем'єра партійно-агітаційної вистави під наг. „Правду! Нічого, крім правди!”, яку написав Л. Ам. У виставі, що відбувається у формі уду, на всі ладі оропорується Америку, американський народ, демократію, та американське життя. Шо та мистава, як і той театр „Ім. Л. Українки” не має жадного відношення до України, казав у той факт, що поставив таку п'єсу, як інформувала „Радянська Україна” з 28 грудня м. р. відомий театральний режисер Г. Толстоногов.

5,000 УКРАЇНЦІВ В ЮГОСЛАВІЇ ПОТЕРПІЛИ ВІД ЗЕМЛЕТРУСУ, ОЧІКУЮТЬ НАШОЇ ДОПОМОГИ

ДАЙТЕ ПОМІЧ БРАТАМ В ЮГОСЛАВІЇ!

До українських Митрополитів, Архієпископів, Єпископів, всього Духовенства, Мирян, Організацій Товариств та Інституцій у вітчизні світі

Дорогі у Христі Браття!

Бажаю з Вами поділитися вістками з нашого життя-буття. Воно різноманітне, як це все в житті буває.

Зачинаю від розраділих, потішених вісток. Наша Крижевацька Єпархія, а саме її вітка українського народу, що тут живе вже понад 250 років, дає Христові Церкві вже четвертого з черги живущого Єпископа.

Дня 31 жовтня 1969 року Свята Столиця назначила резиденційним Єпископом на Македонію, з осідком у її столиці Скопю, священника нашої Єпархії, Кир-Іоанна Гербути, уродженця Руського Керестура.

В Югославії живе лиш 42,000 українців-католиків і з цієї горстки вишло вже чотирьох живущих Єпископів. Під цю пору працює понад 70 священників з цієї Єпархії, 28 богословів, 52 семінаристів та майже сотка монахів.

Благословенство, любов і ласка Божа спочивають над нашим тут народом і якраз тому не заборонено ні від гірних досвідів, христів та терпіння, що ними Бог гартує своїх виборців. Коли Бог не пощади ні Свого Сина, Ісуса Христа, аж до тієї міри, що Він відкупив нас своєю кров'ю на хресті, щоб дарувати нам життя вічне і повернути нам гріхом позбавлене сирітство Боже — то за ці великі скарги й одержані добра і ми повинні дати докази всецілої і правдивої любові до Бога не тільки тоді, коли нас Його батьківська рука голубить, але й тоді, коли нас досвідчає хрестом і терпінням.

А такий Божий Промисл і нагоду до скріплення віри і християнського досвіду ми зазнали 26 і 27 жовтня цього року, коли сильний землетрус спричинив великі шкоди.

В наслідок трясіння землі у зазначені дні, Бана Лука і доколишні села, де розташовані сім українських католицьких парафій, зазнали величезні матеріальні шкоди. В оселях-парафіях: Banja Luka, Cerevljani, Derventa, Kozarac, Liscija і Prnjavor лежать у руїні наші церкви і парафіяльні будинки. Найбільші пошкодження зазнали Бана Лука і Лішня. В одній і другій наші оселі треба буде цілком на ново будувати і церкви і парафіяльні будинки. У другій зазначеній парафії значущі пошкодження ремонт церковних будинків. Наші люди у Бана Луці і Лішні, у Хорватіях та Дев'ятині, у ці злигодні, сходяться на Богослуження у невеличкі і святі на відкритих просторах при колишніх своїх церквах. А тут зима, стиснуть люті морози...

І приватні хати пошкоджені! Мури частинно повалені, нагнені, потіснені, дахи розкриті, вогнища погасили... Відні люди позбавлені й цього трошки, що мали. Нема приміщення, покриття, одягу, взуття... всього бракує, а гроша найбільше!

В імені Божої любові апелюємо до свідомості всього українського загалу. Стусамо до сердець усіх людей доброї волі — не забувайте братів своїх рідних у найтяжчих злиднях і життєвих потребах! Розкрийте свої серця, зробіть у них місця для християнської любові, співчуття і доброти супроти потерпілого брата!

Тепер час Різдва Святий. У Вас буде ялинка, будуть дарунки... Гостинність, щедрість розвиваються з радістю... Чи можливо, щоб Ви у цих хвилинах байдуже забули про своїх бідних потерпілих братів українців у Югославії? Згадайте нас не лише словом, але й поміччю! Свято віримо, що наш жалібний апел до Ваших сердець, а братня любов розлетиться і поповнить цю прогалину тут і страждання.

Просимо про організовану поміч, збірки в цій цілі в кожній громаді, за посередництвом парафіяльних урядів, Ординаріятів, Товариств та Інституцій. Хто бажає, може й приватно прислати свій дар любові на подану адресу. При кожній такій посилці просимо зазначити: "Поміч для потерпілих від землетрусу".

В наміренню усіх Жертовдавців будуть відправлятися усталеною чергою Святі Літургії у нових або відремонтованих церквах.

Усім Добродіям і Жертовдавцям, у своїх імені та всього духовенства, мирян і монахів — бажаємо Веселых, Щасливих і Благословених Свят Різдво Христового. Хай Дитячко Ісус щедро винагородить Вас всім добром для душі і тіла, щастям і здоров'ям; щоб і Ви подостатку мали і другим помагали!

Водіться Браття у Христі Господі! Христос наша сила!

З висловом пошани та щирим християнським привітом у Христі Ісусі

† ГАВРИЛ БУКАТКО,

Архієпископ Вільгоровський,

Апостольський Адміністратор Крижевацький

Дано в Вільгорові, 20 листопада 1969 р.

ЗАКЛИК СКВУ

За останніми повідомленнями з Югославії положення українського населення в Бана Луці, Хорватіях, Дервентах, Дев'ятині, Козарці, Лішні, та Прияворі є дуже критичне.

Український Архієпископ Вільгоровський Апостольський Адміністратор Крижевацький Гаврило Букатко видає з цього приводу звернення до всіх українців у світі з закликом подати якнайшвидше допомогу. У зверненні стверджується, що "Бана Лука і доколишні села, де розташовані сім українських католицьких парафій, зазнали величезні матеріальні шкоди. В оселях-парафіях Бана Лука, Черв'яки, Дервента, Дев'ятина, Козарці, Лішня і Прияворі лежать у руїні наші церкви і парафіяльні будинки. Найбільші пошкодження зазнали Бана Лука і Лішня. Наші люди у Бана Луці і Лішні, у Хорватіях та Дев'ятині, у ці злигодні, сходяться на Богослуження у невеличкі і святі на відкритих просторах при колишніх своїх церквах... І приватні хати пошкоджені! Мури частинно повалені, нагнені, потіснені, дахи розкриті, вог-

нища погасили. Відні люди позбавлені й цього трошки, що мали. Нема приміщення, покриття, одягу, взуття — всього бракує, а гроша найбільше".

— "Просимо про організовану поміч, а хто бажає, може й приватно прислати свій дар любові на подану адресу. При кожній такій посилці просимо зазначити: "Поміч для потерпілих від землетрусу".

Подіючи цю інформацію до відома нашої спільноти, Президія Секретаріату СКВУ від себе звертається із закликом до всіх українських громад, організацій та установ і до всіх українців доброї волі дати якнайшвидше допомогу нашим братам у Югославії. У всіх справах просимо звертатися на адресу: Виконання Світового Раді Суспільної Служби: Miss Olga Danylak, Chairman, Welfare Council of World Congress of Free Ukrainians, 362 Bathurst St., Toronto 130, Ont., Canada.

Хто бажає надіслати свою допомогу б е з п осередню, просимо слати на адресу: Dr. Gabriel Bukatko, Nadbiskup, Beograd, Ul. Sv. Markoviet br. 20, Jugoslavija.

ОЧЕВИДЕЦЬ ПРО СТРАХІТЛИВИЙ ЗЕМЛЕТРУС У БАНА ЛУЦІ

Бана Лука, Югославія (М. Т. Каган). — Мешканці міста Бана Лука, розташованого в північній Боснії в Югославії, пережили увчере 26 та в день 27 жовтня ц. р. трагічні години на межі смерті й життя. Це місто відоме з історії української діаспори, бо в ньому живе понад тисячу українських людей. Дві вулиці в цьому місті мають назви українських діячів. Одна з них — це вулиця Тараса Шевченка — генія України, борця за правду і рівноправність усього славянства. Друга названа іменем менш відомого українця — Володимира Віткова, уродженця Бани Луки, який закінчивши в 1941 р. гімназію, став у ради протинімецьких

осіб поранених і десятки вбитих. Люди знову повтікали з домів і всі — здорові чи й поранені — прилагодились перебувати далі в шатрах, поки земля остаточно не заспокоїться. За обидва ці дні в Бана Луці землетрус знищив або пошкодив яких 90 відсотків усіх будинків у місті. Найбільше шкоди зазнали шпиталі і школи. По полудні 27 жовтня усіх дітей і хворих із шпиталів евакуювано з міста в інші місцевості.

Тепер у місті йдуть великі відбудовні роботи. Те, що не можна направити, розвалюють до решти. Бана Лука, що була колись гарним озелененим містом, стала руїною із румовищами цегли й

Рятівні команди з-поміж робітників і населення працюють над усуненням руйнувань зруйнованих у Бана Луці домів.

партизанів і загинув 1942 року.

Трагічною пам'яттю дня в Бана Луці, 26 жовтня ц. р. о год. 4.45 по полудні настав великий гуркіт і після того почалося трясіння землі. Жертвою землетрусу впала одна дівчинка і налякані люди почали виходити з домів. Радіо передало, що треба сподіватися другої хвилі землетрусу. Усі мешканці поспішили із своїх домів і, зібравшись по огородах і парках, очікували тривожно несподіваного. Ніч провели в

камінях. Багато мешканців живе в бараках і шатрах, що їх попросили уряди й добровільні установи з Австрії, Німеччини, як також із самої Югославії. Увесь світ, дізнавшись про трагедію населення Бани Луки, висловив не тільки співчуття, але й рухав на поміч із грошми, харчами, одягом, наметами тощо.

Індустрія, в якій було zatrudнених багато мешканців Бани Луки, не може далі працювати і вимагає великих ремонтів. Але правління

В перші години після землетрусу: рятівна команда біжить на допомогу потерпілим

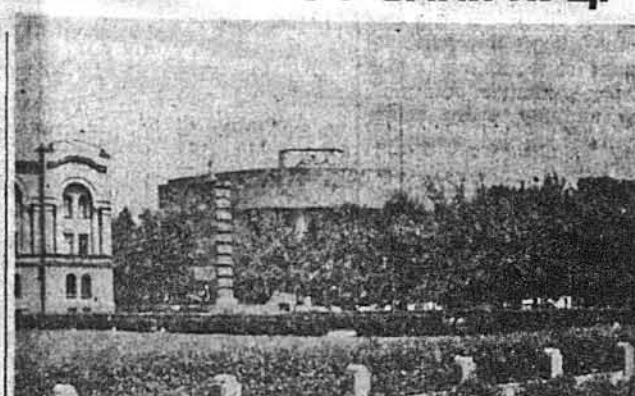
шатрах, що їх постачала беззубна армія. Водночас із цим військо і військова поліція перейняли охорону будинків від крадіжів. Людям заборонено перебувати біля будинків.

На другий день, коли страх після першого удару землетрусу минував і дехто почав вертатися до своїх мешканств, щоб посприятивати і понараляти заповдні землетрусу, шкоди, о год. 9.11 ранку почалося знову гуркотіння і після того стався страшний удар і трясіння землі. Це трясіння було таке сильне, що розвалювало все те, що попереднього дня трісло або розхиталося. Почали валитися стіни, спадати виласянки, комини. У висліді цього удару було понад 400

заводів, робітники й інші мешканці міста не поклалися рук — намагаються створити нову Бана Луку, кращу, як була. Банки дають кредити на напругу й відбудову будинків, люди одержують грошову допомогу для закуплення меблів і домашнього владштування.

Все ж такі землетрус і викликані ним страхи спричинили багато невпевності. Люди й далі тривожні і хочуть немов очманілі, особливо ж ті, що зазнали смерті в очі. Але невпевність поволі минається і життя вертається до нормального.

Зазнавши важкого нещастя, місто Бана Лука зустріли з теплою прихильністю і співчуттям всього населення Югославії, як також ін-

Центр міста Бана Лука перед знищенням

ших країн. Після другого землетрусу, коли заборонено людям пити воду із пошкоджених водопроводів, усі навколишні міста аж до Сараєва і Загребу почали постачати для мешканців Бани Луки цистернами воду до пиття. Хліб роздавано мешканцям безплатно протягом трьох днів. Видатною була допомога ковдрами, коцями

у цих околицях, зокрема в таких відомих українських громадах, як Приєдор, Боснійська Градишка, Приявор, Лакташі. Великих шкід зазнали українські церкви у Бана Луці, Прияворі, Козарці, Дев'ятині, Лішні. Без відповідного ремонту з них не можна буде користати.

Між тим надійшла зима, а земля все ще трясеться.

Одна з головних вулиць у місті Бана Лука перед землетрусом

й теплим одягом, що з нею прийшли управи великих міст та торговельні підприємства.

Зазнала шкід не тільки сама Бана Лука. Усі навколишні села відчули наслідки землетрусу. Багато слабо збудованих домів повалилися, в тому числі й чимало домів українських поселен-

ся. Урядові чинники кажуть, що це нормальне і сподіваються, що з часом трясіння припиниться. Люди, не оглядаючись на те, що пережили в страхотливий день землетрусу, беруться до роботи, борються з труднощами, щоб бути знову під власною стріхою, а не в комірному — в бараках чи шатрах.

Виступ п. М. Понеділка у Рочестері, Н. Й.

6-го грудня 1969 р. відомий український гуморист і письменник п. М. Понеділок відвідав місцеву громаду на запрошення Союзу Українок ім. О. Теліги. Від ч. 46. На летищу привітали гостя п-ні Катерина Кузилак, голова Відділу і п-ні Анна Філіпп, культурно-освітній референтка. О год. 8-ї вечором в залі Українського "Бест Сайда" Клубу почався "Вечір гумору й пісні", численно зібрана публіка гарячими оплесками привітала автора "Зорепаду" на місцевій сцені.

Пан Микола Понеділок чудовою літературною мовою забавляв публіку короткими гуморесками з життя української еміграції в минулому й сьогоднішні. Поодинокі виступи були перемішані гарними піснями у виконанні жіночого хору при Відділі ч. 46 під досвідченою диригентурою п-ї Ірини Костенюк. Зібрані гості виявили найбільше задоволення тим, що разом з жіночим хором відігравали гучне "Многая Літа" для дорогого гостя як подяку за приємно проведений час.

К. К.

12-ий Відділ СУА в Клівленді жертвує на ФКУ

Новозаснований два роки тому 12-ий Відділ Союзу Українок став однією з найактивніших громадських одиниць Клівленду.

В кожній діяльності суспільно-громадського життя цей новий молодісний Відділ СУА заподіяв працю. Він самостійно або в співпраці з 33-ім Відділом СУА, в рамках Окружної Ради СУА, бере активну участь у всіх імпрезях міжнародного характеру, таких як мистецькі виставки, ярмарки, маніфестаційні походи, що їх, з приводу різних річниць, влаштовує Організація Національностей міста Клівленду. Своєю активністю українське жіноцтво заставляє інші національні групи відноситися до українців з повагою та пошаною.

12-ий Відділ СУА і в хвилинохвилю діяльності матеріальної допомоги потребує українців у різних краях, дис з успіхом, виспівуючи у ці країни пачки з одягом або й готівку.

Управу Відділу не заважає також праці над собою та своїми членами. На своїх щомісячних сходинах відбуваються дискусії та дискусії на літературні, історичні чи суспільні теми, обговорюючи та розбираючи літературну творчість котрогось з наших

письменників, якусь добу з української історії, а то й суцільні питання нашого буття.

12-ий Відділ СУА був заснований в 1967-му році. Його членами є молоді наші жінки-матері, що плекають, вирощують та виховують у свідомому українському дусі своїх дітей і поряд з цим дуже важливими домашніми родинними обов'язками знаходять час, енергію й силу й на громадську працю.

Першою головою Відділу впродовж двох каденцій була п. Дарія Горюньська, що інкаса праці у Відділі певного стилю та динаміки.

На цюгородні, других з черги, загальних Зборах вибрано Управу у складі: Ірина Сакно — голова, Галина Норка — заступниця голови, Дарія Дреницька і Анна Заводівська — секретарки. Управа складається з 12 референток та трьох членок Контрольної Комісії.

Нова Управа та членство 12-го Відділу повністю розуміє велику вагу наших наукових установ та мистецьких одиниць. Беручи до уваги велике значення та потребу існування Інституту Українознавства при Гарвардському Університеті, 12 Відділ склав на ФКУ — Фонд Катедри Українознавства 100 дол., а давніше ще

Школа Українознавства ім. Лесі Українки в Сиракузах відзначила 15-річчя свого існування

Змагаються в українознавстві. Зліва направо: Маруся Александрович, Ірина Миколаєвич, Оля Опар, Міра Рубич, Андрій Войтович, Лідія Войтович і Оксана Сенік.

23 листопада 1969 Школа Українознавства в Сиракузах влаштувала "Зустріч з громадянством" з нагоди свого 15-річчя.

Зустріч відбулася в залі парафіяльної школи. Шкільна Рада прислала свого представника в особі проф. Степана Стеценка. Програма розпочалася молитвою "О Мати Божа". Програму відкрила управителька школи.

Першою точкою програми був змаг в українознавстві, в якому брали участь учні 10 і 11 класів, які минулий рік закінчили з відмінним або дуже добрим поступом. До змагу ступили: Маруся Александрович, Оля Опар, Ірина Миколаєвич і Міра Рубич — 11-ї класи, та Андрій Войтович, Лідія Войтович і Оксана Сенік — з 10.

Змагання по черзі витягали з урн конверти, в яких було питання з українознавства, на яке треба було відповісти, не надумуючись довше, як 15 секунд. Час вимірювано окремим годинником і визначувалося закінченням кожного питання призначено 10 пунктів. Найбільше число пунктів, яке можна було здобути — 50. Іх здобули: Оля Опар здобула перше місце і Оксана Сенік — 2-ге місце.

50 пунктів здобула Ірина Миколаєвич — 3-тє місце. За участь у змагу всі учасники одержали вартісні українські книжки, а нагороджені одержали додаткову копію образів - дереворитів: "Гуцулі" Билинського (1-ша нагорода) і "Малонна" М. Левицького (2-га і 3-тя нагорода). Нагородили ці у фондували: проф. д-р Яків Гурський, д-р Олександр Гудзяк та управителька школи.

В далішній програмі 5 учениць 6-ї класи: Лідія Жовніренко, Леся Грицик, Оля Мазурик, Маруся Рубич і Маруся Тарнавська відігравали "Листопадову пісню" і "Ой, місяцю, місяченьку".

Учні 6, 7, 8, 10 і 11 кл. уложени на сцені у формі мали України, рецитували вірші українських поетів, в яких описані поодинокі частини українських земель.

Цю точку розпочали рецитациями про Україну Маруся Александрович і Лідія Войтович, а Оксана Сенік проказала вірш Миколи Шербака: "Ти її не бачив, Україну..." Після того учні й учениці декламували вірші про окремі частини України — всього 18 віршів.

Вірші ці були в більшості авторства Романа Заводівського, друковані у "Веселці", про Крим О. Олеся, а про жертваув на мистецький журнал "Нотатки з мистецтва" також 100 дол. Беручи до уваги число членок (27) — це поважні суми в бюджеті Відділу.

Як бачимо, наше патріотичне жіноцтво, часто інтуїтивно і розумово, краще від інших розуміє, що українство на потребу в даному моменті.

Представництво ФКУ в м. Клівленді склало 12-му Від. СУА щирю подяку за цю жертву та бажає успіхів у далішній корисній праці для загального добра української громади.

Кубань — Лесі Храпливої. Ганя Мазурик в буювнському строю відігравала "Крилець, крилець..." при фортепіановому акомпаніменті Марти Шаран. Учениці 10 і 11 кл. при акомпаніменті гітар в гуцульських строях відігравали: "Кисе мій", "Моя Коломия", "Де гори Карпати" і "Ясени".

Проф. Павло Малир, опікун 11 і 12 кл. роздав свідчення зрілості абсолютним: Наді Гусак, Лесі Жмур, Марусі Тишко і Маркові Середовичеві. Н е п р и ятливими були: Володко Мазурик, який виїхав на студії мистецтва до УКУ в Римі, та Роксолана Тим'як. Всі абсолютні сдержали на пам'ятку книжку: "Шістдесят поетів, шістдесяти років".

Від абсолютів промовів Марко Середович, підкреслюючи заслугу проф. Малира в їхніх успіхах в українознавстві.

Під час перерви, пані Заводівська Комітет у давала гостям каву, чай і солдєк. По перерві слідували промови: о. шамб. Василія Середовича, о. Павла Шпірника, Марії Логані — від Управи Школи, проф. Степана Стеценка — від Шкільної Ради УККА, проф. д-ра Микола Батюка — від місцевого Відділу УККА. Промовляючи ще проф. д-р Степан Чорний, директор Рідної Школи в Рочестері, мгр Микола Дуляк та Іван Рубич — від Батьківського Комітету.

Управителька школи висказала від Управи Школи таку думку: "... Ця наша школа — це найбільше добро, яке маємо на терені нашої громади. Ця наша школа — це одинокі середовище на терені нашої громади, де наша молодь є об'єднана, без огляду на релігійне віровизнання, на організаційну приналежність дітей, чи партійно - політичну приналежність батьків. І саме завдяки цій єдності, ми, невеличка громада, можемо провадити повну 12-класову школу, яку учні мають змогу закінчити іспитом зрілості".

Програму закінчили учні 10 і 11 кл., відігравши пісню "Приїде пора", яка закінчувалася словами: "Ми віримо, приїде ще час великий, Замерзнуть у сльозі Рідний Край, Надіє всіх Прескорбя Божа Мати, Шістьа пошла українським школярам".

Управителька школи подякувала учителям за співпрацю в школі, бо без співпраці учительського збору, вона ніяк не могла б провадити цієї школи. Подякувала Батьківському Комітету на чолі з паном Рубичем за допомогу в адміністрації школою і при влаштуванні цієї імпери, матерям учнів за дарове печиво на цю імпери, панові Степанові Грицикові за змонтовання декорації — великої мапи України, яку виготовила абсолютна Мазурик, і усім гостям за участь в імпери.

Відіграванням о л о л и т и "Боже Великий" — закінчення програму Свята - Зустріч.

Управа Школи Українознавства ім. Лесі Українки в Сиракузах

ЛИСТ З УКРАЇНИ

(Закінчення зі стор. 201)

М. Черешнівський: «Втеча до Єгипту», дерево

лена Лемківська земля, приїждо пакунку з тим твором. Незвичайно цікава біографія селянського сина, який ставши по батькові сиротою в п'ять років, у 6-7 уже пішив «півнички» та витинав з дерева, щоб продаючи ці вироби в Балигороді, підтримувати свою убогу родину. До мистецьких майстерень, а потім і високі школи привели його не гроші й не знайомства, а виключно особливий талант, яким він нас так швидко обдарував, не дивлячись на щоденну боротьбу за виживання.

Можливо, хтось із читачів зможе в різдвяно-новорічній дні побувати в славній гугульській церкві біля Ганте-

ру, Н.П.: там побачите різьблений в дереві іконостас, до якого самого можна молитися, як до високого вняву краси людського духа. З любов'ю до церкви, до людей і до Творця різьбив його Михайло Черешнівський, і та любов дала велике життя. Про життя загалом, дивлячись на Пам'ятник Героям на Сумській Оселі біля Елєнвілля, на пам'ятник Лесі Українці в Клівленді чи на його «Втечу до Єгипту», яка насправді була наступом людини проти нещастя. І це — основна прикмета творчості нашого великого сучасника.

Леонід Полтава

ОН І ОХОРОНА ПРАВ ЛЮДИНИ

Справа охорони прав людини стала за останні роки не тільки дуже актуальною, але прямо акрилася аверсею до святації. Заступатися за права людини стало модним. На тему прав людини написано багато. Одною з добрих книжок про права людини є книжка англійською мовою «Гюмен Райтс», видана Президентською Комісією про Відзначення Прав Людини в 1968 році. Українці внесли свій вклад книжкою Володимира Косика, члена Комісії Прав Людини Секретаріату СКВУ, п. н. «Порушення прав людини в Україні та СРСР».

На полі прав людини відбувається численні надужиття, жонглюють різні спекулянти, просувають свої злочинні плани імперіалістичні сили. Спеціалістом від надужиття і порушення прав людини є комуністична Москва та її сателіти. Москва спритно використовує форум ООН для просування своїх імперіалістичних планів, голосними виступами в ООН старається ширити дезорієнтацію та заглушити голос повнозвучних в СРСР. В новітніх часах прикладом крайнього шизмату Москви відносно прав людини є створення в Чехословаччині. У вересні м. р. Чехо-Словаччина, яка рік тому була насильно окупована військами комуністичної Російської імперії, «прилучилася» до спонсорування союзу з СРСР. В Генеральній Асамблеї ООН про «принципи рівних прав і самовизначення народів».

Дуже голосними на території ООН про права людини є новопостановлені країни в Африці. На жаль, вони не зацікавлені тим, що Москва по неволі багато народів. Для них «оборонці» прав людини важливі лише те, чи билі не кривдять чорних. Хоча ООН дивляться крізь пальці на ганебні і неетичні потягнення своїх держав-членів, все ж таки на форумі ООН можна багато зробити для поневоленого українського народу: Головна У-права Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України передала в листопаді м. р. петицію американському амбасадорові до ООН. Ця

Володимир Ю. Масвський

30-річчя літературної творчості

Д. Ярославської

Друковані в «Свободі» останніми днями уривки з «Острова Ді-Пі» із трилогії «Повні» Дарі Ярославської зродили зацікавлення серед багатьох колишніх «діпів», і ця книжка часто тепер згадується під час святкових зустрічей.

Недавно проминуло 30 років, відколи, тоді ще молоденька, майже незнама, Дарія Ярославська дебютувала в українській літературі своєю повістю «Полюн під ногами». Деякі місяці пізніше вона стала лавреаткою літературного конкурсу Т-ва Письменників і Журналістів, яке визнало «Полюн під ногами» за найкращу книжку 1938 року. Цією книжкою захоплювалися молоді і старші віком читачі. Ряд прихильних рецензій з'явився у львівському «Ділі», «Новім Часі», коломийському «Світі Молоді» та багатьох інших часописах і журналах. Ірина Вільде у «Світі Молоді» ч. 10 писала: «...радіємо, що до нашого гурту жіночписьменниць прибула ще одна. І то — не абияк».

Чим же Авторка «Полюн під ногами» і «Острова Ді-Пі» здобувала собі таку прихильність у літературі і в кругах і завоювала собі армію читачів? На це відповідає дуже проста — оригінальність сюжету. Повість із перед тридцяти років чи сучасний роман у Дарі Ярославської не є виторгом філософських міркувань або фантазій — їх сюжет взятий із щоденного життя. Тому то її твори стали такими популярними й привабливими.

Крім чисельних іслів, нарисів і етюдів, друкованих в Галичині й на еміграції в різних часописах та журналах, більші твори Д. Ярославської вийшли під такими назвами: «Поміж берегами», «В обіймах Мельомени», «Ію Нью Йорк» і перший том «Повні» — «На крутій дорозі».

З нагоди появи другого тому «Повні» — «Острів Ді-Пі» та для відзначення 30-

Дарія Ярославська

річчя літературної творчості Дарі Ярославської Союз Українок Америки, 28-ий Відділ в Ньюарку влаштував Авторський Вечір у неділю 11-го січня 1970 р. о год 5-й по полудні в залі УНДому в Ірвінґтоні, Н. Дж. Крім Авторки-Ювілянтки у Вечері взяли участь проф. Кость Кисілевський і поет Микола Шербак. В мистецькій програмі виступили артистки: Іванна Кононіч, Валія Калин-Мамет і Таїса Богданська.

Під час Вечора можна було оглянути виставку 30-річчя літературної праці Авторки.

При цій нагоді слід підкреслити, що Дарія Ярославська, крім праці на хліб щоденний і літературної праці, працює в Союзі Українок, де є головою Клубу Приятелів Української Книжки. Вона є також головою Контрольної Комісії Ньюаркського Відділу Асоціації Дітяч Української Культури та активним членом парафії св. Івана Христітеля.

Сердечно вітаємо Дарію

Ярославську у 30-річчя її лі-

тературної діяльності. Хай

Всевищий зберігає її у крі-

вко здоров'я на довгі літа! Хай

творчий дух Ювілянтки не

згасне, а постійно попов-

нює надшереблені скарби цю

української культури.

І. Галій

ЖУРНАЛ ВАРТИЙ ПІДТРИМКИ

Мова про ілюстрації і членів літературної творчості в м. Чикаго, ЗСА, вже дев'ять років.

Перед нами подвійне число 45-46 (травень-серпень ц. р.), хоч у середині листопада. Зрештою, якраз у цьому 45-46 числі Редакція висловила членів і дописувачам, чому вона не спроможна вмістити багатьох надісланих дописів. «...Журнал не повільно система тично щодня місяці, через брак належної фінансової підтримки громадянства».

І ось тут ми хочемо одверто сказати: в нашій калькуляції щодо культурних рецензій (що так висловлюється) залиша помилка. Бож, не вважаючи на катастрофічну навалу радіо-телевізії, з боку загалу українського преса це й сьогодні є найпершим і безспірним показником культурного рівня громади. І коли кількісно в 5-6 разів менша од нас громада латинів в ЗСА має преса з тим же приблизно тиражем, що й наша, то це таки дуже виразно промовляє на нашу користь.

Але калькуляційний блуд нас сягає ще далі. Тобто: ми не тільки загально не трактуємо преса так, як належить культурній нації, але й не даємо, щоб бодей внутрішнього (щоб не сказати бідного) наявного пресо-вого господарства доцільно, обдуманно хазайнували. Це значить, що найбільш моральну і матеріальну підтримку ми повинні б давати тим нашим публікаціям, які в приступній формі найбільше дають позитивного нашій молоді, а відтак і всій громаді.

За нашими — щоправда доривочними — спостереженнями молоді (навіть старша, студентська) поза своїми груповими молодеческими публікаціями ще хіба «зауважує» і читає «Екран». І це, розуміється, має поважні підстави. Насамперед, відіграють свою роль як позитив-

ний чинник різноманітні і членів літературної творчості в м. Чикаго, ЗСА, вже дев'ять років. «Екран» читач знаходить ближчі і далі місцевості, події і їх творців, а серед них не раз і своїх чи своїх родичів, знайомих чи приятелів; раз-у-раз переконуються, що українство в діаспорі живе національно-активним життям, і проблема української незалежності державності займає одне з чільних місць серед проблем Європейського Союзу.

Додайте до цього і те, що завдяки максимальній стислості вислову, супровідний до ілюстрацій текст надається зручно використати в суботних та недільних школах українства, а також і для студентів, які студіюють українську і проблеми схожі Європи. При дотриманні регулярної двомісячної появи «Екран» на протязі року зможе «донести» до читачів усі головні події в житті української людності в діаспорі і в частині і в УССР.

Ме не були б у згоді з сумніями, якби — говорючи про «Екран», не згадали його відповідального редактора — Адама Антоновича. Є подивудне, що маючи на своїх плечах директорство в найкращій в Чикаго школі Українознавства, «Учительської громади», а до того ще й відповідальну функцію в Правлінні Українського Літературного Фонду ім. І. Франка, проф. А. Антонович спромогався ще й на таке величезне зусилля — провадити роботу редактора, адміністратора і експедитора «Екрану» в одній особі, своїми власними силами. Жертовність і посвяти «Екранові» проф. Антоновича така велика і прикметна, що ми повинні реченнями про неї згадати.

Адреса «Екрану» і його редактора А. Антоновича та сама: 2102 Вест Чикаго, Ілліноїс. 60622.

А. Юрник

«РУДНЕ ПРАВО» У ПРАЗІ ЗАПОВІЮ нову серію читок. Цим разом йдеться вже не про «праворіжних опортуністів», а про «дрібнобуржуазні елементи». Під одним і другим треба розуміти осіб, прихильних демократизації режиму. Чеські сталіністи користуються щораз більшими впливами і владою.

ВІКТОР ЦИМБАЛ

(Посмертна виставка, мистецтво-графіка)

В галерії Українського Літературно-Мистецького Клубу Ньюаркський Відділ ОМУА улаштує посмертну виставку праць мистецтва-графіки Віктора Цимбала.

Покійний належав до покоління, що в молоді віці включилося в Велику Українську Революцію, в боротьбу за волю України й за її незалежність.

Закінчивши середню освіту, він розпочинає студії в Мистецькій Школі в Києві, але невдовзі переїздить і вступив до Української Армії. Воює на більшовицькому й денікінському фронтах... Юнацька (Старший сержант) Школа... Вступив в Українську Армію в Польщі... Табори у Вадовицях й у Каліші... це військовий шлях молодого мистця. В 1923 році через зелений кордон дістався до Чехії — й там, у Празі, продовжує свою мистецьку освіту одночасно в двох школах: в «Українській Школі Пластичного Мистецтва» й у «Чеській Художній Школі».

«Школа» — поза мистецькими дисциплінами (м. ін. Цимбал вчився дереворити у відомого проф. Кароля), була справжнім науково-дослідним осередком на еміграції. Професорами її були — В. Шербаковський, З. Мірчук, В. Січинський, Д. Антонович і ін.

В. Цимбал особливо цікавився проблемами культури, світової й української. Тримаючись засади, що над проблемами української культури треба наполегливо працювати, він систематично вивчав їх, збирав солідну бібліотеку, збирав викирки з періодичних видань на різних мовах.

По закінченню мистецької освіти, В. Цимбал багато працює, як графік. Ще в Чехії на великому державному конкурсі за графічний портрет чеського національного діяча Палацького здобуває першу нагороду, що дало йому певну позицію в мистецькому світі. Галичина й Західна Україна знайшли його з дійсно стилевих ілюстрацій дитячих видав-

друків, у В-ві М. Таранька «Світ Дитини».

Він не дуже любив свою працю комерційного графіка, якою успішно заробляв на життя, але ці праці були високої мистецької вартості й дали йому заслужене ім'я. Серце мистця схилилося до малювання і до складних мальовничих композицій. Він любив малювати відносно великі полотна, але в ті полотна вкладав стільки мистецької візії, що вони могли бути малювані в кількох-кількох більших форматах без шкоди для мистецького задуму. Інша справа, що в наших умовах цього фактично не можна було здійснити, виставити, показати...

На тему голоду на Україні на українських виставках ми бачили певну кількість творів, які мали відати трагізм тих часів, але мусимо признати, що найглибшу снітзку дав В. Цимбал.

Місяць української книжки у Пітсбургу

Публічна бібліотека Карнегі у Пітсбургу, з поверх двоміліоновим книжним збором, чи не одна з найбільших в Америці. Почавши від 13-го жовтня ц. р., у Місяць української книжки, понад 1000 щоденних відвідувачів мають нагоду познайомитися з українською книжкою. У двох просторих шафах при вхіді до головної читальні виставлені зразки мистецтва, що друкується поза межами України для обслуговування українців поза батьківщиною. Одна таблиця в цілому присвячена творчості Шевченка в перекладах на ряд світових мов. У другій, довідник і посібник про Україну, англійськими перекладами наших класиків, альбом народного та модерного мистецтва, та періодичні видання українських професійних товариств і наукових установ в ЗСА. Короткі пояснення об'являють глядач з широким спектром нашої книжкової продукції в діаспорі. Побіжні книжки, довідники експонати побутового мистецтва особливо привагують увагу відвідувачів.

Ініціативу виставки дав п.

який був найдаліше віддалений від місця подій. А це тому, що мистецько-глибоко пережив це. На одній з його виставок в Буенос Айресе перед його картиною «Голод в Україні» постала гостра дискусія. Комуністи, їх «попутчики» й «прогресисти» заперечували, що взагалі голод був, що це — пропаганда. Аж поліція припинила ту гарячу дискусію.

Молода українська еміграція — поза межами України досліджувала й шукала синтезу української духовності в своїх писаннях. Ідейні синтези легендарної минушини, українська передісторія й історія знаходять свій вираз, наче візуальну реконструкцію в картинах Віктора Цимбала.

Природа й оточення в Аргентині — країні великих контрастів: від субтропіків до підгірних районів, високі гори й безмежні степи, — все це знаходило своє місце в етюдів і у багатьох картинах Цимбала. Ці малюнки етюдів — кожний з них є потенційною великою картиною.

Мистецький смак мистця фармувався під впливом мистецтва, яке домінувало в його молодечих літах, й знайшов своє посилення в празьких мистецьких колах. Ті мистецькі течії в кількох десяти років згоди стали «неможливими» й дуже легко можна було заклафікувати такого мистця, як відста-лого. Сьогодні ті річі стали дуже модними, — й мистецько посмертно описується, в якійсь мірі, в рядках мистця сучасних.

Віктор Цимбал швидко, змолу був змушений вийти на еміграцію, але еміграція дала йому змогу мати перспективу до того, що діється в Україні й знаходити мистецьку синтезу тих річей, які губляться для мистця на різних землях й за щоденними випадками не бачить цілості.

Говорючи про творчість Віктора Цимбала, належить це раз підкреслити, що можна бути сучасним й модерним українським мистцем на еміграції далеко краще, ніж на рідних землях. А він пробував на еміграції близько півстоліття...

І тому надзвичайно влучно в промові на відкритті посмертної виставки В. Цимбала проф. Петро Мегік назвав його «митцем, що свою творчість присвятив далекій батьківщині». Він закликав громадянство, щоб оглянули виставлені твори, щоб, може, щось закупили для своїх збірок, щоб спричинились до видання монографії про Покійного. В тій цілі — видання монографії — й допомагають наші мистецькі організації укладати виставки в Дітроїті, Філадельфії й тепер — в Нью Йорку... «А виставки посмертні — це наше «посмертне цілування», належить українському мистецтву на чужині».

А. М.

Лесь Храплива:

ДВІ НОВІ, ВЕСЕЛІ АБЕТКИ

Можна тут говорити з повним правом про веселість. Кожна бо нова книжкова поява — являє наскрізь відрядне. Це ж підтвердження, що наша діаспора живе і здибає до нових культурних починів.

А коли ще з'являється нова книжка для дітей, то це вже дослівно — радість! Діти бо не вміють сприймати життя по-сумному. Те, що має промовити до їх молодих сердець, мусить бути веселе. Такою радісною була недавня поява аж трьох різноманітних книжечок, видання Об'єднання Працівників Дитячої Літератури: «На провесні» Олени Цегельської, «Марушка-Чепоруха» й «Лесь-Побігдєс» Романа Завадовича та «Маленький дзвоник із Конотопу» Леоніда Полтави.

А ось з'явилася книжечка, що носить такі веселі назви: «Абетка веселенька для дорослих і маленьких», Леоніда Полтави з ілюстраціями Петра Сидоренка. Книжечка дуже різнобарвна, при чому вміло використані технічні можливості вживати щораз двох різних красок на різних аркушах — і у висліді це дає ефект повноваристості. Ілюстрації добрі композиційно й згідно з назвою: веселі, дотепні.

Текст складений якнайточніше для того, щоб виконувати завдання: навчити дитину української абетки. В коротких віршиках, призначених по одному на букву, саме ця буква повторюється найчастіше на початку й в середині слів, і завжди відзначена іншою краскою. Щоб легше було дитині й помітити, знайти, згадати нею... запам'ятати.

Задум дуже вдалий, як з мистецького, так і з педагогічного погляду, як з боку автора й ілюстратора, так і видавця — Центральної Управи Співки Української Молоді, друковано у Бельгії.

Після появи справді цінної книжки для молоді «Ніч проминула» док. проф. В. Радзкевича, оце нове видання цієї нашої молодечої організації, на цей раз для

Український Бібліографічно-Довідковий Центр

Хто займається науковою інформаційною працею, знає як важливо є бібліографію. В Америці маємо численні різного роду, не раз дуже спеціалізовані бібліографії та індекси та такі ж інформаційні центри.

У нас, на жаль, ця справа представляється дуже потаємною. Американські бібліографії та індекси містять дуже мало українців, а українські бібліографії та індекси майже не маємо. Щоб знайти якусь українську статтю, треба переглянути не раз сотні випусків журналів чи збірників, щоб уловити, в якій бібліотеці можна знайти якусь українську рідку книжку, треба перекласти не раз довгу кореспонденцію.

Щоб тому становити заради, Товариство Українських Бібліотекарів Америки підняло з забуття ідею проф. д-ра Ярослава Рудницького, щоб створити в Нью Йорку Центр Української Документації, який ми перенесли на Український Бібліографічно-Довідковий Центр.

Завданням цього УБДЦентру має бути створення зведеного каталогу українців — принайменше рідкісної — в цевих інститутах. Управа бібліотек одержує численні вислови признання за цю інформаційну виставку, по мистецькій оформленню пані Анною Косічак. Бібліотека одержує багато запитів про книжки українських авторів та про джерелі інформації про Україну й українців. Досвід, здобутий у Пітсбургу в справі співпраці між українським громадянством і визначною публічною бібліотекою може бути цікавим і для інших скупчень українців, особливо в університетських містах. При цілеспрямованій ініціативі можна було б довести створення в ряді бібліотек поважних відділів українців, так потрібних для розповсюдження правди про

дітей. І дуже правдиво, бо ініціатива у творчості та поширенні нашої дитячої та юнацької літератури, довше на 6 років, ніж в інших мірі виходить, саме від тих громадських чинників, що гуртують та виховують дітей і молоді: молоді організації, шкільні гуртки, Церква. Всякі такі почини, як ось видання збірок дитячих віршів Миколи Шербака «Волошки», що вийшли коштом та заходами Сестринства Святої Покрови при Святогірській Православній Парофії в Ірвінґтоні, заслужують справді увагу та підтримку. І Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, Литературного Радю має таку величезну свою марку, «ОПДЛ — Наші діти», пропаганду та поширення. Громадянство повинно це зрозуміти й оцінити.

Другу абеткову діяльність можна теж не назвати веселою, бо це гра-складання. На двох, двоколонних таблицях всі букви, а біля них образки, назва кожного починається на одну букву абетки. Самі ж букви на картонках можна відірвати, розкинувши, прикладати до відповідних образків.

Мета гри — дати дитині знання нашої абетки. Це тим більше важливе в наших обставинах, де наші дітяки не мають нагадувати, навчити дитину читати по-українськи, поки вона не в англійську школу.

Видавець цієї гри, товариство «Освіта» у Філадельфії, видало книжечку в ініціативу двох молодих матерів: артистки-маларки та професійної вихованки дошкільки. Ця приваблива ініціатива дала українську гру й забавку. Наше громадянство прийняло цю гру з увагою. «Освіта», яке видає минулого року цю гру, складаючи: «Українська Устава» та «Галицька», могла пер видати нову книжечку.

Ідуть зими, свята, св. Миколай та Різдво. Це багата вже дуже знайомість усім нашим дітям, щоб дати дітям українську забавку.

Північно-американські бібліотекари та приватники, посідаючи, який був би помічник в розповсюдженні книжок, збірок всякого роду бібліографії та індекси українців, доповнену бібліографією української бібліографії, списки українських бібліотек, видавництва, преси та всякі інші списки, дописи та рецензії, які посилають в усьому, що займається чи то студіями української проблематики чи української інформацією одержати в останню міху всі потрібні матеріали.

Товариство Українських Бібліотекарів Америки рідко створити такий центр до спілки з Українським Інститутом Америки в його приміщенні. Заключено договір між обома установами та розгортається підготовча праця.

Та щоб такий центр міг розвинути й успішно працювати та здобути потрібні авторитет в українському та англійському світі, він мусить мати стабільну професійну та канцелярську персонал, який працював би 40 годин на тиждень, мусить мати колекцію бібліографії та індексів, які не завжди можна дістати даром, мусить мати устаткування, до якого крім машин до писання належать також машини до помпоування, до роблення копій, апарати до мікрофільмування та читання мікрофільмів і мікрокарт, мусить мати змогу покривати канцелярські видатки, а це все потребує фондів у тисячі доларів річно.

Розведено широку пропаганду акцію в цій справі в пресі, на зборах, їд. Здавалося, що громадянство, а принайменше найповажніші наші громадські установи зрозуміють цю справу й посприяють жертви та дотації, які заповнять розрив УБДЦентрові. Та так не сталося...

Р. Г.

Д-р Роман Рудницький

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
САМОПОМІЧ
 ДІТРОЙТ — МІЧІГЕН

АКТИВИ: \$5,000,000.00

ПЛАТИТЬ

5%

ДИВИДЕНДИ ЗА ВСІ ОЩАДНОСТІ ДВІЧІ В РОЦІ
 І БЕЗПЛАТНО АСЕКУРУЄ НА ЖИТТЯ ДО \$1,000.00,
 ЗАЛЕЖНО ВІД ВІКУ ПРИ ВПЛАТІ.

- ✓ *Моргеджі, платні до 10 років і будівельні на 1 рік.*
- ✓ *Особисті позички до \$2,500.00 на один підпис і більше за поручкою, заасекуровані безкоштовно до \$10,000.00.*
- ✓ *Позички на закуп авт, заасекуровані коштом кооперативи.*
- ✓ *Студентські позички, гарантовані урядом.*
- ✓ *Поштові перекази і подорожні чеки.*
- ✓ *Асекурація на життя для Членів й їх Родин через: The Michigan League Life Insurance.*
- ✓ *Нотаризація документів.*
- ✓ *Інші орудки фінансового характеру.*

ОЩАДЖУЙТЕ І ПОЗИЧАЙТЕ
 В ФЕДЕРАЛЬНІЙ КРЕДИТОВІЙ КООПЕРАТИВІ
 „САМОПОМІЧ” В ДІТРОЙТІ

ЗВЕРТАЙТЕСЬ З ПОВНИМ ДОВІР'ЯМ ДО НАШИХ БЮР:

**SELFRELIANCE (DETROIT) FEDERAL
 CREDIT UNION**

Main Office: 11838 JOS. CAMPAU AVENUE, DETROIT, MICHIGAN 48212. Tel.: 891-4100

Branch Offices: 7346 MICHIGAN AVENUE, DETROIT, MICHIGAN 48210. Tel.: 841-2390

4400 EAST 11 MILE ROAD, WARREN, MICHIGAN 48091. Tel.: 754-0464

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 19141

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
У СІМДЕСЯТИХ РОКАХ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

мостійного життя, яким є життя забезпечених організацій.
У відділі інформаційним, який в цім краю носить розумну назву публічних зв'язків, слід дбати про якнайширшу освіту й інформацію для громадянства про значення життєвого забезпечення та його ролі, як засіб інвестиції, охорони та задоволення стабільності родини навіть, коли трапляється в ній нещастя, зокрема з багатьма родин. Многогранність життєвого забезпечення, як засіб стабільності родини навіть, коли трапляється в ній нещастя, зокрема з багатьма родин. Многогранність життєвого забезпечення, як засіб стабільності родини навіть, коли трапляється в ній нещастя, зокрема з багатьма родин.

на, але також, як їх належ-но обслуговувати, щоб сою-зова обслуга членів перева-жувала обслугу комерцій-них аскураційних компаній. Провинно стати обов'язком у-сіх секретарів, зокрема по-взброєних, перейти початко-ві, а згодом вищі, секретар-ські курси, зокрема якщо йдеться про більш вищі. Те, що нині є винятком, ма-ло б у найближчій будучи-сті стати загальним обов'яз-ком. Не повинно бути ні од-ного секретаря чи місцевого організатора, який, коштом УНСоюзу і на його доручен-ня не пройшов би підста-вового вишколу. Крім того ви-шкіл тих, які з причини ве-ликого віддалення чи з ін-ших причин не могли б пе-рейти вишколу на курсах, відбувався би шляхом корес-понденційних курсів. Такі курси велись би ввесь рік безперервно. Поставлені фа-хово і на різних рівнях, во-ни були б досконалим засо-бом постійного вишколу на-віть освічених і досвідчених секретарів та організаторів. Видавання підручників для секретарів, організаторів і ін-ших урядовців Відділів ко-дило б до завдань вишкіл-ного відділу. Хто заперечить, що потреба таких трьох від-ділів, і то на базі постійно-сті і фаховості, не є дуже великою і негайною потре-бою УНСоюзу на порозі сім-десятих років. І хто не ві-рить, що ці відділи можуть ще на довгі роки запевнити

Нововідкриту комету назвали
„Чорюмов-Герасименко“

Київ. — Науковці Київсь-кої університетської астро-номічної обсерваторії, учні відомого астронома проф. Сергія Всехвєтського: спів-робітник обсерваторії Клим Чорюмов та аспірантка Світ-лана Герасименко сфотогра-фували нову комету, що з'я-вилася в сузір'ї Близнюків, поблизу відомої віддавна ко-мети Кома-Солла. Молоді а-строноми фотографували ко-мету Кома-Солла, але на світ-лиці ч. 53 й чотирьох ін-ших зауважили досі не відо-

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ
— ВІДІЛ В БОУФАЛО —

повідомляє Українське Громадянство про те, що в медію, дня 4-го січня 1970 року поправався з цим світом видатний поет та зн. Празької Школи

ОЛЕНА СТЕФАНОВИЧ

Повний проживав довгий час в Боуфало, а остан-ніх місяців в старечому захисті в Олден Білл Боу-фало, де й помер на 70 році життя, припинивши Найсвіт-ліші Таланти.

ПОХОРОН відбувся з похоронного заведення Слі-вінського при 85 Джордж Урбан в Чикаго, в середу, в день Христового Різдва — 7-го січня 1970 р. Тіло пе-решезовано до Української Православної Церкви Пресвятої Трійці в Чикаго, в згодом на кладовищі.

ВІСНОВА ПАМ'ЯТЬ!
ЕКЗЕКУТИВА УККА В БОУФАЛО

Длимося сумною вісткою
з Рідним, Приреченим і Зайвимим,
що дня 8-го січня 1970 року з Волі Всевишнього
по короткій недугі відійшов від нас у Вічність,
проживши 73 роки,
наш Найдорожчий

бл. п.
НАРЛО ОЛЬШАНІВСЬКИЙ

колишній УСС, воєк УГА і суспільний та громадський діяч Галичини.

ПАНАХИДА буде відправлятися в п'ятницю, 8-го січ-ня 1970 р. о год. 8-й вечора в похоронному заведенні Літ-вики при 801 Спрінгфілд Евіню в Ірвінгтоні, Н. Дж.

ПОХОРОН відбувається в суботу, 9-го січня 1970 р. о год. 8:30 ранку з того ж похоронного заведення до Церкви св. Івана Хрестителя в Нью-Йорку і відтуди на Ук-раїнський Православний Цвинтар в Бамінг Брукс, Н. Дж.

Горем пробити:
ДРУЖИНА, ДІТИ І ВУЗКИ

Увага! Увага!
**КРАЄВІ
ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ**
ЗА ПЕРШІСТЬ АМЕРИКИ І КАНАДИ
санкціоновані УСПАК-ом
— відбудуться —
28-го лютого 1970 року
у HOLIDAY VALLEY, ELLICOTTVILLE, N.Y.
на які усі Українські Клуби запрошує
КЛК К.П.В.ЛЕНД — господар змагань.
Щоби вможливити належне розпланування, просимо
зголосити свою участь, та приблизну кількість змагунів
до 20-го січня 1970 року на адресу:
G. IVANEGA,
3152 W. 142nd St., Cleveland, Ohio 44111 Tel.: 941-1278

КОЖНИЙ ДАТОК
на
Шевченківську Фундацію
допомагає зберегти в Канаді
українську культуру
SHEVCHENKO FOUNDATION
456 Main St., Winnipeg 2, Man.

ХРИСТОС РАДІАЄТЬСЯ!
СЛАВІТЕ ЙОГО!
ЗАКЛИК ДО ЛЮДЕЙ ДОВОРОЇ ВОЛІ І ЩИРОГО
СЕРЦЯ
З Риму наспіли вісті, що наша ЦЕРКВА знай-шлася знову у великій фінансовій потребі для за-вершення дотеперішніх та для започаткування нових
благородних планів П'єрвоісрарха, Верховного Ар-хiepіскопа Блаженнішого Кардинала Кир Йосифа Сліпого.
У відповідь на цю потребу, УПРАВА ФОНДУ
ВЕРХОВНОГО АРХІЕПІСКОПА Метрополії ріши-ла відновити ведену вже раніше збірку пожертв з ме-тою, щоб зібрану досі суму \$61,500 збільшити до \$100,000. Отже потрібно ще зібрати щонайменше \$38,000!
Українці Нью Йорку і Околиці! Докажімо свою
відданість великим ідеалам і великим планам нашого
Архiepіастра та нашими щедрими пожертвами допо-можимо йому їх здійснити!
ЖЕРТВУЙМО ШЕДРО!
Чеки виписувати на: SELF-RELIANCE, #4630.
Ваші пожертви просимо висилати на адресу:
ERAST KUROWYCKY, 128 First Avenue, New York, N.Y. 10009. Tel.: (212) GR 7-0344 або SELF-RELIANCE,
98 Second Avenue, New York, N.Y. 10003. Охочих до-помогти у збірковій акції, просимо зголошуватись на
адресу п. Куровицького.
КОМІСІЯ ФОНДУ ВЕРХОВНОГО
АРХІЕПІСКОПА МЕТРОПОЛІЇ
НЬО ЙОРК

Подасмо до відома Громадянства, що
в неділю, 11-го січня 1970 року
після Літургії
В 40-НИЙ ДЕНЬ СМЕРТІ
бл. п. о. Протосрея
ЮРІЯ СІКОРСЬКОГО
в СВЯТО-ТРОЦЬКІЙ КАТЕДРІ
при 359 Broome Street в Нью Йорку, Н. П.
буде відслужена
ПАНАХИДА
ЗА СПОКІН ЙОГО ДУШІ
Після Панахиди Сестринство влантовус
ПОМІНАЛЬНИЙ ОБІД
в церковній залі, на якій сердечно запрошує
Парафіян та всіх Друзів Покійного.
ПАРАФІАЛЬНА РАДА

ЧИКАГО І ОКОЛИЦЯ!
ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДІЛІВ УНСОЮЗУ
в ЧИКАГО, ІЛЛ.
повідомляє, що
в неділю, 11-го січня 1970 р.
о годині 4-й по пол.
в залі Клубу „Левів“
399-ий ВІДІЛ УНСОЮЗУ
при 2358 West Chicago Ave., Чикаго, Ілл.
— відбудеться —
ОРГАНІЗАЦІЙНІ НОВОРІЧНІ
ОКРУЖНІ ЗБОРИ
в яких обов'язки взяти участь члени Округової Управи
і Делегати та Урядники таких Відділів УНСоюзу:
Чикаго — 17, 22, 33, 35, 106, 114, 125, 131, 139,
157, 176, 220, 221, 243, 252, 259, 301, 379, 399, 423,
425, 452 і 472; Калумет Сіті — 80; Гері, Інд. —
100; Геммонд, Інд. — 107; Палатаян, Ілл. — 136,
395; Гарвей — 335; Рокфорд — 250; Милвокі,
Вис. — 103; Джоліст — 111; Піорія — 190 та
Савт Бенд, Інд. — 499.
У ПРОГРАМІ НАРАД:
1. Звіт про працю Округу в 1969 році
2. Конвенційна кампанія Округу
3. Річні справи
Доповіді виступлять:
Ярослав Падох
головний секретар УНСоюзу
Богдан Репета
обласний організатор
В зборах візьмуть участь також:
Інж. Степан КУРОПАСЬ, заст. гол. предсідника
Іван ІВАНЧУК, головний контролер
Олена ОЛЕК, головна радна
Тарас ШИКУЛА, головний радний
Мирон КУРОПАСЬ, головний радний
Закликаємо до участі в зборах загал Членів УНСоюзу.
Гостям раді.
ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ
МНІКОЛА ОЛЕК, голова

Замість квітін на свічку могли
бл. п. ІВАНА ШЕПАРОВИЧА
на Собор св. Софії в Римі
10.00 дол. складають
Вуддейс, Н. П. Марія й Володимир БАРАГУРА
Замість квітін на свічку могли
бл. п. РОМАНА КМІЩЕВИЧА
складає 20.00 доларів
на Українській Університет в Римі
Міг. Олексій КМІЩЕВИЧ з Рідного
в Чикаго

ПОДЯКА
З волі Всевишнього відійшов у Вічність
дня 30-го листопада 1969 р.
наш Найдорожчий МУЖ

Проф. Д-р
ЯРОСЛАВ ПАСТЕРНАК
У важких хвилинах Його несподіваної смерті, наші
Приречені і Зайвимі виявили мені стільки щирої прихиль-ності і співчуття, чим значно втешили тугар мого без-межного смутку. Слова сердечної подяки складано Пан-стем Теллі і Михайлом Бонкам, які у перших трагічних
днях мене хвилювали приїхали мені з допомогою, віддали
Хресто до лікарні і ввечірні часі сиділи з нами за сто-ном закарбовані хвороби. Дякую д-рові Б. Рабінюві, який
негайно приїхав до лікарні, проте не було ніяк можливості
притягнути його до свого життя. З цього серця дякую Пан-стему Клементі і Інж. Євгенію Пастернакам та д-рові П. Гай-боничеві за їх благородну готовність віддати мені усі
складні формальності пов'язані з похоронним обрядом і з
похованням свого часу продовжували опікуватись мною у
днях гіпнотичного смутку і самотності. На заклади останню
вдячною Прощаючись Владислав Кир Гандорі Борей-ському і митрополі П. Хоменю, які приїхали свідченням
відправлення Архiepірейськ Літургію в церкві і тим звели-чили похорон. Зокрема дякую Владиславу о. Сиротинсько-му за глибокий змістовний прощальний слова. Особливо щиро дя-кую о. мит. П. Хоменю за відправлення мого тіла над до-гаршковим вогнем життя Покійника в лікарні, за від-правлення Панахиди, прощальні слова і ведення похорон-ної відправи на місці Вічного Спокою. Дякую о. Хабур-ському, який в часі Панахиди віддав останній салют По-кійнику б. поручику УГА. Дякую проф. З. Зеленому,
який в приміщенні своїй чистістю праці Покійника від
Видатного Комітету „Археології України“ і від „Об'єд-наних Українських Педагогів Канади“. Дякую проф. В.
Воліському, який у своїй слові згадав Покійника, як
співробітника Національного Музею у Львові. До болю
зростає більший біль слова пращаних студ. Курців Укра-їнознавства в Торонті Ірини Макарик, яка щодня з спо-вас
могла сказати тільки „А ми наша професора дуже люби-ли“. Сльози в тих коротких словах ніякої щирості і доб-рої пам'яті про свого вчителя. Сердечне Спасе-Біг всім за
квітін, за особисті і шкільні вини співчуття, за численну
участь в похороні. Прекрасний наш похоронний обряд
проникливий згостом зметом традицій пов'язаної свідство
людина в Богом достойно і величю супроводжувало Мого
Незабутнього Муза в дорогу, у невідомі духовні засвіти.
На засидівший спідок могли ще й довідає мене, з напін-сом на ленті „Дорогому Професору“ — від б. студента
Богословської Академії у Львові. Крім слів, яви-лось дещо більше з тих свідчень на піднесених цер-ковних позначках. Найбільшим порухом мого серця дякую
Ім за таку чудову пам'ять.
У короткій події не став місяці згадати поменше всіх
моїх Дорогих Приречених, які відійшли мене, несуть сло-ва потіхи, неможливо прохити самотній будні після по-траєчної раді, яка так жорстоко сколихнула моєм жит-тям. Почувшись до обов'язку подякувати власникові по-хоронного заведення п. Кардінателю за вразкову органі-зацію похорону і ширше ним місце для гробу на мальов-ничо похоронному цвинтарі Парк Лави в Торонті.
Хай всіх Вас Господь наділить щедро своїми ласка-ми, хай сонце ніколи у Вашому житті не заходить за хви-ри.
Дружина МАРИЯ

бія".